

15.03.2014 г. / 08:01:05

Родолюбие

Възпитание в християнство

**Способе
н ли е
безбожн
икът
учител
за
възпитат**

ел и какви резултати ще се получат от неговото възпитателно дело?

Преди всичко: 1) той е неспособен за възпитател и 2) той е способен за превратно възпитание.

1. Той е неспособен за делото на възпитанието, защото не вярва в съществуването на дух, на душа като отделна, самостоятелна, свободна личност. Функциите, проявленията или дейността на духа той обяснява с физическо-механическите движения на мозъчните молекули, на веществените атоми. Оттук той естествено отхвърля основния принцип на възпитанието, че духовете на маловъзрастните, на по-слабите се влияят от духовете на по-силните. Поради това безбожникът възпитател, бил той учител или родител, ... оставя в пренебрежение:

А. Нуждата, щото детето от най-малката възраст да се пази от поднебесните духове на злобата (Еф. 6:12), защото той нито в съществуването на зли духове вярва, нито във възможността

за влиянието на духовете.

Напротив, християнинът възпитател счита за необходима преди всичко нуждата от преражданието на отрочето чрез тайнството на кръщението и миропомазанието, за да расте отрочето в благодат, а не под влиянието на прародителския и родителските грехове. Зле правят онези от родителите, които забавят кръщението на децата си, защото с това дават възможност на злото да расте, да се развива наедно с растението на децата. От съприкосновението на злите духове детето се пази чрез средствата на църквата: с честото причестяване, с носението детето в църква, с горение ден и нощ кандило пред иконостаса, гдето спи детето, с често показване със смирна, с чести водосвети и други молитвословия. Най-късно от седмата година детето трябва да се подвежда често, най-малко един път в месеца, под изповед.

Б. Също така оставя в пренебрежност безбожникът възпитател и нуждата да се опази детето от влиянието, от съприкосновението на хора с нравствен запас от долна проба. Колкото по-малко е детето, толкова повече подлежи под влиянието на чужди духове; затова с толкова по-голяма осторожност и внимание трябва да се пази от съприкосновението, от очите на лоши, невисоконравствени хора...

Много лошо правят ония от родителите, които малките си деца дават за забавление на лица със съмнително душевно настроение, с долна проба нравственост и груб характер, защото върху душата на детето ще се отпечата техният нравствен запас.

Не е майка оная жена, която е родила детето, но е майка оная, която откърмува, която отгледва, която държи в прегръдките си и забавлява с любов отрочето.

Отрочето ще получи настроенята и характера на последнята, ако тя и да го е не раждала. Значи тя е действителната майка.

В. Практиката, която се упражнява у нас, може би по икономически съображения, щото момчета и момичета да се учат наедно в първоначалните училища, във всякой случай указва на факта, че ний сме далеч от това да разбираме принципите на възпитанието. Освен ония обикновени лоши последствия от постоянното съпребивание на момичетата с момчетата, за които всякой се сеща, има и други, които ще се отразят печално върху характера на бъдещите майки.

Резултат от това постоянно, в занятие и в игри, съприкосновение на момчета с момичета ще бъде заличението на нежния характер на момичето, затриванието на многоценното девическо срамуване, усвояванието на момчешки, мъжки нрав, обръщанието им в суровички, в грубички - от постоянното търкание с шалавите момчета, под влиянието на техните улични псувни и ругателства, на техните безобразни приказки и движения. Какво възпитание за девиците! Най-драгоценните преимущества на момата - срамежливостта, *"скритият човек на сърцето в нетленната красота на кроткия и тих дух"* (1Петр. 3:4; 1Тим. 2:9) се принасят в жертва в смесените училища.

Г. Пълният простор, безграничната свобода да се сношават и да влизат в зимание-давание децата на неблаговъзпитаните семейства с децата на благовъзпитаните е едно обстоятелство, което указва на факта, че нашите училища, така поставени във възпитателно отношение, служат за разсадници да се разпространява заразата на нравствения упадък на потомството. "Полаганието на усилия и трудението с ревност

над развитието на своите питомци" не е достатъчно за оправдание на учителя, че си е изпълнил своето послание без да земе надлежните грижи и за възпитанието на юношеството, чрез надлежен надзор за сношенията им и за тяхното поведение във от занятните часове...

Може ли подир туй един атеист да ръководи възпитателно дело, когато той според своето учение не допуска, че един ученик, който влиза в сношения и сделки с развратни хора, ще се повлияе от тях, тъй като немислимо е да се влияят духовете, когато тяхната деятелност е поставена в зависимост от движенията на мозъчните молекули?

2. Ако атеистът е неспособен за възпитание, той е твърде способен и годен за opakото, за превратното възпитание.

Преди всичко той, на основание закона за влиянието на силните духове, под което са подложени неминуемо по-слабите духове, ще направи учениците си атеисти, ще присади в техните души своите инстинкти, своите настроения, макар той и да ги не учи на атеизъм ученикът е непременно като учителя...

Неуважението, непослушанието и непокорството на учениците са явленията, които служат като необходимо отражение на нравственото състояние на учителя. Каквото е посял, това и ще жъне. Духът на непокорството, на произвола, на вироглавството, усетен в поведението на учениците, е образ, отпечатък на духовния склад на учителя атеист...

Имат значение тук не думите, наставленията на учителя сами по себе си, а въпросът какви са неговите убеждения и възгледи, какво е настроението му и запасът на нравственото му състояние...

Така например учителят ще съветва ученика *да мирува* и ученикът ще почувствува едно възбуждение, което го заставява *да не мирува*, защото думата на учителя *мирувай*, като почерпната от източника на немирството, ще има значението *не мирувай*. Ще каже например учителят на ученика да не се сношава с лоши хора, да не се ругае, да не прави всичко, що е безнравствено. Тези съвети ще се обърнат за ученика в съвети да се сношава с най-лошите хора, да буйствува, да не се ограничава пред нищо, а всичко, каквото му се поиска, да прави...

Това странно, но истинско явление се обяснява с това, че тези думи на възпитателя не са съгласни с неговото вътрешно убеждение. **Той мисли съгласно с материалистическото учение, че всичко, каквото човек говори и прави, не е под ничие влияние и прави го не от свободна воля, а заставен неволно от механическото движение на мозъчните молекули. Ето отгде неговите съвети, обърнати към ученика, независимо от понятието, което съдържат, произвеждат за ученика противоположни действия** - да направи не онова, което го съветва учителят, но онова, което мисли и чувствува учителят. **Така изискванието на покорност е предизвикване на непокорност.** Подир туй отчаяните учители пред факта, че нямат сили да умиротворяват учениците, сядат да се оплакват, да обясняват, че учениците им не им се подчиняват, не слушат, защото от дома ги разваляли...

Ако учителите не бяха били атеисти, т.е. ако биха били в нормално нравствено състояние, как може да не ги слушат и да не им се подчиняват учениците, когато принципът на възпитанието, основан на факта с влиянието на духовете, има за свой необходим резултат свършеното, абсолютното послушание и подчинение на учениците? Анормалното нравствено състояние на безверника учител предизвиква в

учениците отзив на аномални проявления, обнаружени в непослушание и бунтове...

От друга страна, той, атеистът учител, като не вярва в съществуването на дух като отделна личност; като не вярва във факта на грехопадението, следователно като не счита за истинно, че в душевните сили на човека съществува елемент на разстройство, на превратно направление; като счита всичките тия превратни проявления, които съставляват дисхармонията на душата, следователно и нейното отпаднало състояние, като ги счита за природни, за естествени, следователно за правилни, за нравствени като резултат на движенията на мозъчните молекули, той с това получава посланието на ръководител за превратно възпитание. Тъй като основният принцип на неговото учение се състои в мисълта, че "човек носи правото в себе си да извършва исканията на природата си", той ще мисли, че неговото послание е да даде възможност на ученика да се развие в това направление, защото "само по тоя начин може да бъде силна нравствената натура"...

Безбожникът учител в своите старания да развие разума на възпитаника в неговото превратно съдържание ще съдействува да получи развитие, от една страна, помраченото състояние на разума в познавателните заблуждения, в заблужденията на материализма, а от друга, под тяхното влияние - в егоистическите стремления - на демагогията, на шарлатанията и на тиранията, и в плотските страсти - на сладострастието и чревоугодието...

Възпитанието предполага съществуването на идеал на висшата нравственост, който служи за образец, за модел, по който трябва да се усъвършенствува възпитаникът и към който трябва да се стреми като към цел на своето призвание. От тоя принцип, от учението,

че материята е творецът на всичко, и на човека, излиза учението, че като няма Бог, като няма душа и задгробен живот, призиванието на човека за достижение на неговия идеал на блаженството му е да се стреми за да се уподоби на своя творец - материята, и да се съедини с него. Степените, прочее, на напредъка му към идеала са степените на назадъка, на повръщанието назад, както казахме по-горе, от цивилизовано във варварско състояние, от варварско в скотско, от скотско в органическо, от органическо в неорганическо състояние.

Тъй като стремлението на плотския човек е съсредоточено в удоволствията, идеалът на неговото признание се ограничава в удовлетворението на страстите му - скотски и егоистични. Образованието е полезно, доколкото може да служи като средство за доставяне на удоволствията. Тук се обяснява фактът, че учениците на атеистите учители самички, без да има нужда да ги учи някой, си дохождат до заключението, че не струва трудът да се обучават с предмети, усвоението на които е свързано с особено напрежение и труд и които няма да им послужат в бъдещото им демагогическо поприще за докопването до власт, следователно до положението, което ще им достави удоволствията...

Призован е, прочее, атеистът, като нравствено същество, да употребява без разлика всичките средства, които ще му посочи неговият развит разум, като единствено способни да му доставят възможността да достигне идеала - полезното, удоволствията. Оттук способният атеист, когато не е на власт, се преструва, че много го боли сърцето за милия народ, кичи се с всичките либерални титули, явява се против

капиталистите и си дера гърлото да вика за тяхното унищожение, макар и да ги няма у нас; ревнува с полуда за свободите на народа, милее за просвещението на простата маса, та става-ляга, все за отварянето на неделни и вечерни училища приказва, все с откриването на читалища и библиотеки и други общополезни учреждения се занимава. А пак когато дойде на власт – явява се страшен тиранин. Но ако е лишен от способност, той всякогаш служи за елемент на тиранина като шпионин, сопаджия, джелатин, изтезател. Като чадо на природата той, за достижение на удоволствията, се ръководи пак от майката природа. Както лисицата има право да се преструва докато турне на ръка кокошките, тъй и атеистът тиранин. Както по-силният звяр има право да разполага за своето поддържане с по-слабите животни, така и той, по правото на по-силния, главите на хората счита, че струват за него толко, колкото и зелките в градината. Оттук принципът "борба за живот".

Ето защо вчерашният не на власт безбожник – патриот, либерал, радикал, демократ, социалист, когато дойде на власт, става звяр тиранин и целият народ служи за него като елемент, който да му доставлява удоволствията, елемент не по-ценен, отколкото зелките в градината...

По психологическо обяснение тиранинът атеист, докато не е на власт, е страшен и непримирим враг на всичките проявления на тиранията. Това негово стремление против тиранията се обяснява с това, че той в нейното функциониране вижда същественото препятствие за достижение на неговите егоистически стремления, както и в нейното отстранение той вижда възможността да се докопа до властта. Оттук се обяснява подвигът на именувемите социалисти атеисти против всяка тирания като пряка противоположност на техните стремления – те да бъдат на мястото им...

Ученикът атеист най-големия си враг вижда в тиранина властител като елемент, който служи за ограничение на неговите пориви. Учител атеист като властно лице и ученик атеист като подчинено лице са два съвършено противоположни един другиму фактори. От съприкосновението им избухва разрив...

От казаното явно става, че от дейтелността на атеисти учители трябва да се чака приготвлението на едно потомство: а) от хора демагози, шарлатани, развратители, разорители, егоисти, тирани - от категорията на способните ученици, и б) от подли, низки, пияни сопаджии, шайкаджии, слепи оръдия, безхарактерни твари, готови на послушание да извършат всяка мерзост, всяко нечестие - от категорията на неспособните ученици. Значи създават се и самите тирани, и самите елементи, необходими за тяхното вирение...

Нека се обърнем сега да погледнем на някои примери, които могат да ни представят нагледно **какъв може да бъде безбожникът а) за себе си, б) за обществото и в) за държавата.**

А. Безбожникът има един идеал, ако може да се рече, че има идеал, гони една цел - удоволствията. За него животът е едно явление случайно, безцелно, безсмислено, предизвикано от случайни, несъзнателни движения на материята. Оттук животът за него няма никакъв смисъл, никаква цел, никакво предопределение. Удоволствията, които съставляват една приятност на живота, могат да служат като една възможност да се носи животът, следователно в тях се съсредоточава целта на живота за безверника. Но, от друга страна, факт е, че удоволствията имат това свойство,

щото когато бъдат удовлетворени, да отворят път за
чувствование на по-голяма потребност от тях, като останат
подире си следи на грустни (скръбни) чувства и колкото
повече биват удовлетворявани, толкова повече да създават
обстоятелства за неудоволствия. Затова те скоро обръгват и се
явяват в своето ничтожество; или, развивани, съсипват дееца.
**Блудникът не получава удовлетворение до
разкапването си; чревоугодникът - до разстройството
на здравето му; пияницата - до оскотяването му, и
егоистът тиранин - до събарянето му в дъното на ада
или до възкачването му на въжето.**

Удоволствията - плотски и егоистически - отворят, с една
дума, вратата на широката пустота на духа на човека...

От друга пък страна, животът е свързан необходимо с труд, с
грижи, със скърби, с лишения и с болезни. За атеиста да търпи
подобен живот е повече от безсмислица, повече от
невъзможно. Без удоволствията животът за безбожника е
настоящ ад; със скърбите и лишенията животът за него е по-
ужасен и от самия ад. Оттук той бива неспособен за никакъв
подвиг, който не би му обещавал удоволствия - егоистически и
плотски; за никаква трудна работа; не може, не е в състояние
той да понесе никакви лишения, никаква скръб.

Не може да се не признае фактът, че безбожникът по своите
идеи е поставен в едно настроение, свършено противно на
природата на своя дух като на образ Божий, като на духовно
същество. Ако трябва да бъде последователен в своите идеи, то
блаженството на атеиста трябва да се заключава в неговото
приближение към плотското състояние, към оземлението, т.е.
в приближение към материята; но колкото той, чрез своя
плотски живот се приближава към това материализиране,
толко повече се развива в него духът на неудоволствията, на
отчаянието, защото това направление към оскотяването е

противно на неговата действителна природа...

Душата на човека по своята природа намира своето удовлетворение, своето успокоение и утешение само в храната на духовните идеи, на възвишените чувства, на сладките надежди за постижението на нейния идеал – Бога. Материалистическите идеи са отровата за нейното съществуване, които изсушават всичките сокове на нейния живот и докарват човека до отчаянието...

Б. Безбожниците по своето положение не могат да бъдат освен волею-неволею врагове на всичко, що е възвишено, свято и благородно в обществото, гонители и опустошители на всичко, що съставлява благосъстоянието на ближните, следователно те са врагове на отечеството, на неговите свободи...

Всичко, каквото може да послужи като причина за нарушение на неговия живот – удоволствията, и да увеличи елементите на недоволствията, съставлява всичко това за него предмет, за унищожението на който той е повикан да употреби всичките хитрости на своето лукавство. И кои са тия елементи, които съставляват врага на безбожника? Идеите на християнството, те са врагът на безбожника, тези идеи внушават на безверника съществуването на вечната правда – Бога, на душа, на задгробен живот; те служат за пряка противоположност на идеите на атеиста, следователно те създават за него предмет, който постоянно го безпокои; който му внушава съзнанието, че той отива в погибел; който му припомня, че той противоречи на природата на своя дух и който му представлява картината на неговото паднало състояние и му очертава голотата на неговото и умствено, и нравствено положение.

Както явлението на красотата служи за обнаружение силата на грозотата, така и блясъкът на християнските идеи

обнаружва грозотата на материализма; както мисълта за правосъдието служи за страх и трепет на злодейците, така и ученията на християнството служат за показване на окаяното положение на атеистите. Тези идеи възбуждат в тях страх и трепет при мисълта за тяхното ужасно бъдеще, за положението им в задгробния живот, в който те се мъчат да не вярват, не могат да се избавят от внушенията на духа, че ги чака бъдеща съдба. Страстта на атеистите да разпространяват всячески своите безбожнически идеи и неудържимото им стремление да унищожат християнството се обясняват с това тяхно положение. Както сатаната намира едно утешително подобрене на своето окаяно положение само в увеличение на числото на своите съпричастници, тъй също и безбожниците – в увеличението числото на своите съмишленици съзират едно послабление на мисълта, едно намаление на страха за тяхното ужасно задгробно бъдеще. **Заради това както дяволът развива една трескава деятелност, за да въведе хората в пътя, който ще ги въвлече в ада, така също и безбожниците по същите побуждения, като несъзнателни оръдия на сатаната, упражняват такава усилена деятелност да разпространяват безбожническите идеи - пътят, който ще въвлече хората в злосчастията в настояще време и в окаянство в бъдещий живот...**

...

Възпитайте юношеството под влиянието на атеистите учители, ако искате да погребете отечеството... допуснете разпространението на тези безбожнически (либерални и "социалистически" - б.ред.) идеи под лъжливата маска на социални благожелателства, и вий сте допуснали да се образуват из нашата среда най-върлите врагове на отечеството, най-способните съюзници из самите нас на всичките външни врагове на

земята ни, допуснали сте поробването на страната, злосчастието на семейството, на обществото, на народа...

...

В християнството се достига истинският социализъм със запазване личните интереси и националните особености. Защото само когато личностите във всяка нация и племе станат святи, според изискванията на Евангелието, и когато, съгласно на това свое нравствено състояние, не само те имат личен интерес да пазят целомъдрието на семействата и благосъстоянието на народите, но по чувството на любовта, те се възбуждат от едно неудържимо стремление да работят, да служат за благо на ближния без разлика на нация, само тогава, при такова състояние на личностите, които съставляват обществата и народите, ще се унищожи сама по себе си войната и ще се яви за излишно подържанието на военните сили; тогава съдилищата ще останат без работа и полицейските не ще има кого да преследват и пр., и пр...

Християнството преследва достижението на това изравнение на почестите и нуждите в обществото върху основата на освящението на личността, върху основата на любовта, когато лъжливите социалисти се стремят да се достигнат тези резултати върху основата на насието, на бунтуванието, на разрушението, върху основата на омразата, на зверството. Те оставят настрана личността и се стремят да докарат благосъстоянието на обществото без усъвършенствуванието на личността...

Християнството лекува социалните болести чрез освящението на личността, без никакви потрясения. Нека вземем за пример унищожението на робството.

До християнството робството съставляваше едно правилно

социално явление, вследствие на което служело за предмет на господарствени постановления у всичките народи. Повечето от атинските и римските жители били роби; нямало свободна къща да няма по няколко роби, над които господарите имали правото на живот и на смърт. За унищожението на робството трябвало би да въстане древното общество и чрез кървава борба да се измени съществуващият порядък.

Робството било противно на ученията на Исуса Христа за равенството. Но нито Исус Христос, нито апостолите предприели поход за унищожението на робството. Чрез освящението на личността робството само по себе си се унищожавало. Господарят се обръща в служител.

"Пред Христа няма роб, няма свободен, няма мъжки пол, няма женски - всичките са равни."...

Само онова общество, което се състои от християни благовъзпитани, е способно да се радва на пълна свобода, защото по своето нравствено състояние ограничението на произвола съставлява интереса на всяка отделна личност, така щото при пълната свобода съществува пълното ограничение на произвола. Изпълнението на обязаностите в такова общество се налага не от законите на страната, които не могат да предвидят всичките обстоятелства на произволния живот, но от самото нравствено състояние на личностите, които съставляват обществото, от съзнанието на дълга, по съвест (Рим.13:5).

За онова общество, в което изобилуват невъзпитани, плотски, шарлатани, демагози и лицемерни социалисти (*и техните братя либерали - б.ред.*), свободата е едно злосчастие за народа, защото служи в ръцете на демагозите като едно най-удобно средство да прокарат произвола на

своите егоистически инстинкти в ущърб интересите на страната...

От казаното следва, че благосъстоянието на обществото, могъществото на отечеството, на държавата са резултат на *освящението на личността* чрез благовъзпитанието в духа на християнството. Земното щастие, временното благополучие, т.е. земният рай, се дават като дар на ония, които се готвят за небесното блаженство, за вечния живот, за духовния рай.

"Ищите прежде Царствия Божия, и сия вся приложатся вам." Оттук възпитанието в духа на атеизма - образованието от учители безбожници - води към разврат, към помрачението. Злосчастията на личността и на обществото са неговото наследство. Липсуванието на патриотизма, следователно пропаданието на отечествената свобода, на националното могъщество са негови необходими резултати. Дивите инстинкти на егоизма - завистта, гоненията, омразата, раздорите, шарлатанията и тиранството са спътниците на безбожническите идеи...

Катунарите в своя живот представляват единствения образец на подобен социален живот. Те нямат нито отечество, нито господарство, нито правителство, нито войска, следователно те са в пълната смисъл социалисти. В тях няма разлика на граждани - буржоа и пролетариат; всички са равни - в праха, следователно те представляват идеалния социализъм. Нямат определено местопребивание, не им са потребни къщи, покъщнина; не носят не само копринени, но и чисти дрехи. Косите не си режат, нито ги решат, като настоящи социалисти; не притежават никакви лични имущества, нямат собственост, имот, следователно отговарят напълно на изискванията на социализма. Те не се нуждаят от никакво образование, защото образованието внася различие в социалния живот, тъй като учените ще се подигнат пред

неучените. Катунарите съгласно със своя социален живот, нямат нужда нито от княз нито от правителство, нито от войска...

Циганите, наречени на македонско наречие егюпци, т.е. египтянци, напуснали преди няколко хиляди години своето отечество – Египет, според някои историци вследствие на това обстоятелство, че те съставлявали в страната една социалистическа партия, която искала да приложи идеите на социализма. В наченатата ожесточена борба, като излязла победена, тази партия се изселила от страната и продължавала, както и днес продължава, да живее социално...

Катунарите, като чада на природата, живеят безцелно наедно с природата, та затова живеят под шатри. Те преди всичко, като продукт на материята, нямат никаква вяра, безверници са или, ако има нужда, като социалисти могат да принадлежат на всякоя вяра, без обаче да са верующи. Като излизат от гледната точка на атеистическото начало, че няма безнравствени средства, употребявани за удовлетворение на нуждите, за прокарване на целите, те лъжат като социалисти, като катунари. Лъжата за катунарина е една социална потребност, без която е немислимо за него да прекарва социален живот – с гуляй, без труд...

Катунаринът, като последователен социалист, е враг на труда. Где можеш да видиш катунарин, социалист – орач, копач или работник при някоя фабрика, или в подземните мини, или при еснафските работилници? Никога катунарин работник не се наема с надница. Катунаринът, за да избегне труда, поставил своето социално положение в такъв порядък, щото той да прекарва един живот от удоволствия, без труд и с това е достигнал до апогея в осъществление на социалната конечна цел. **Поради това катунаринът е предаден на музиката, на песнопението, на кючека, с една дума, на**

гуляя с всичките оргии на плотските удоволствия. От друга страна, той, като социалист, като чадо на природата, на майката материя гледа на всичките дарби на природата като на свои, като нему принадлежащи по правото на произхождението. Затова катунаринът, каквото намери чуждо, взима го като собственост и това действие да прибира чуждите вещи не го счита за кражба, нито се срамува, когато се открие, че е откраднал нещо. Оттук, съгласно социалния възглед, както лъжата, така и кражбата за катунарина социалист не съставляват нищо безнравствено. Влезе ли в къщата ти или в дюкяна, катунаринът ще ти открадне нещо...

И в семейно отношение катунарите представляват олицетворение на социализма. Ограниченията в родствените връзки за тях нямат смисъл, като за чада на природата. В социалния живот на катунарите личността няма никакво значение съгласно ученията на социализма. Катунаринът зима насила момата, без да се пита нейната воля, или обществото я предава по "мунасип". Това социално начало се проявява най-нагледно при обстоятелството, когато на един катунарин се случи някоя беда или процес (давия). Тогава всичките катунари като общество дигат се на крак и вместо един, говорят из едно гърло всички и неуморно и непрекъснато кряскат, гракат и говорят, като социално говорение...

...

... психологията се изучавала само от материалистическата страна, т.е. физиологията на мозъка с нервната система, която учи за органите, чрез които душата проявява своята деятелност. А за самия дух на човека - ни бъкел. Това е същото, като да имаш например за цел да изучаваш музикантина, та наместо музикантина да изучаваш само органа, с който той проявява своето умение, упражнява своето изкуство, т.е. да изучаваш тръбата или фортепианото.

Наистина, без инструменти музикантинът не може да свири, но това не значи, че инструментът свири...

Защо се преподава с особено налагание психологията в нормалните училища? Не ли за това, че в тези училища се подготвяват бъдещите възпитатели на юношеството, които имат за свой предмет духа на човека? Как ще възпитават своите ученици тези учители, когато по заблуждение ще считат движението на мозъчните молекули за душа, а пък за самата душа не ще имат понятие?

Материализмът не е наука. Той се основава на аргументи, основани на предположения, на софизми, които не могат да издържат критика, а пък у нас легнал като основно начало в нашите училища. Ето где е коренът на злото в нашите училища.